

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

JOGELMÉLETI TANSZÉK

JOGSZOCIOLÓGIA 2.

(nappali tagozatos hallgatók részére)

Neptunkód: N_JE 14

Óraszám: hetente 2

Kreditpont: 2

Meghirdetés féléve: 2016/2017. tanév tavaszi szemeszter

Előtanulmányi feltétel: N_JE 13

Számonkérés típusa: kollokvium

Tanszék: Jogelméleti Tanszék

Tantárgyfelelős oktató: Takács Péter

Tantárgy oktatásában részt vevő oktatók: Pongrácz Alex, Szigeti Péter, Takács Péter

Oktatási cél és szerep

A tárgy feladata, hogy bemutassa a jogrendszer működését, funkciót, társadalomban betöltött szerepét. Így alapvető célja a jogrend alapjaira, a jogi változások szerkezetére, a jogalkotás és jogalkalmazás szociológiai tényezőire vonatkozó ismeret átadása, bővítése. A kurzus során feldolgozásra kerülő témakörök segíteni fogják a hallgatókat abban, hogy a későbbi tételes jogi ismereteket szélesebb összefüggésben tudják szemlélni, megítélni.

Az előadásokon tárgyalt témák

1. **A jogszociológia általános jellege.** A jogszociológia mint tudomány. A jogszociológia szerepe a jog és a joggyakorlat megismerésében.
2. **A szabadjogi iskola.** A jogszociológia előfutárai és keletkezése. A szabadjogi mozgalom. Eugen Ehrlich és az állam által alkotott jog problémái. A globális szabadjog
3. **Max Weber jogszociológiája.** Weber a „nyugati jogról” és a jogfejlődésről. A jog mint társadalomformáló erő. A formális-rationális jog.
4. **A jogalkotás jogszociológiája.** A jogalkotás és a társadalom; a jogalkotási folyamat társadalmi tényezői. Politika a jogalkotási folyamatban. A modernizáció és a jogalkotás.
5. **A jogalkalmazás szociológiája.** A jogalkalmazói folyamat szociológiai vizsgálata. A jogalkalmazás mint szervezeti döntés A jogszabály és a jogszabályon túli tényezők jelentősége a jogalkalmazói döntésben. Az állami jogalkalmazás alternatívái. Laikusok a bírászkodásban.
6. **Az amerikai pragmatista jogszociológia.** Roscoe Pound a társadalmi mérnökösködéstről és a jogfejlődésről.
7. **A jogi antropológia.** A kezdetleges társadalmak jogának vizsgálata; a jogi antropológia születése és fejlődése. Boleslaw Malinowski elmélete. A jogi népraiz.
8. **Az amerikai realista mozgalom.** A jog társadalmisága és kiszámíthatósága. Jerome Frank és más „realista” gondolkodók elmélete.
9. **Jogismeret és jogtudat.** A jogkövetés; társadalmi problémák a jogkövetésben A tudatos jogkövetés.

10. **A jogrendszer szociológiai kérdései.** A jog funkciói és diszfunkcionalitása. A jog érvényessége és érvényülése. A jog hatékonysága. A jog magatartásirányító képessége és a hatékonysága.
11. **Rendszer szintű törekvések** a XX. század elméleti jogszociológiájában. Talcott Parsons, Niklas Luhmann, Günther Teubner elmélete. Jürgen Habermas a jogról.
12. **A jog változása.** Folytonosság és megszakítottság a jogrendszerek életében. Változások a magyar jogrendszerben, 1989/1990, 2010/012. A jogátvétel problémái
13. **A jogi kultúra.** Nemzeti identitás és nemzeti jogrendszer. A jogi alapelvek érvényesülésének szociológiai feltételei. A joghoz való hozzájutás.
14. **A jogász hivatások.** Jogászképzés. A magyar jogász társadalom szociológiai jellemzői.

E témakörök – bizonyos kiegészítésekkel és módosulásokkal – egyben az előadások fő témái is, a nappali tagozaton zajló képzést alapul véve. Az egyes előadások témái tanévenként változnak. Bizonyos témakörök, évente változó jelleggel, részletesebben, míg mások áttekintő jelleggel vagy csak futólagosan kerülnek fel-dolgozásra.

Tananyag és követelmények

Tananyag:

A. Írott tananyag:

kötelező:

Bencze Mátyás – Vinnai Edina (szerk): *Jogszociológiai előadások*. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012. *(a jegyzet bizonyos részeit a tanszéki honlapon az előadások előrehaladtával párhuzamosan közzétesszük)*

ajánlott:

Maczonkai Mihály: *Jogszociológia*. Budapest-Pécs, Dialóg Campus kiadó, 2010. *(vonatkozó részek)*

Kulcsár Kálmán: *Jogszociológia*. Budapest, Vince Kiadó, 2005. *(vonatkozó részek)*

B. Előadásanyag:

Az előadásokon elhangzottak a tananyag részei.

Félévközi követelmények

A. Óralátogatás és eredményes zárthelyi dolgozat

Az előadásokon való **részvétel kötelező**. A félévi aláírás feltétele: (1) legalább 7 előadáson való részvétel (a jelenlétet ellenőrizzük) és (2) legalább 40%-os eredménnyel megírt zárthelyi dolgozat.

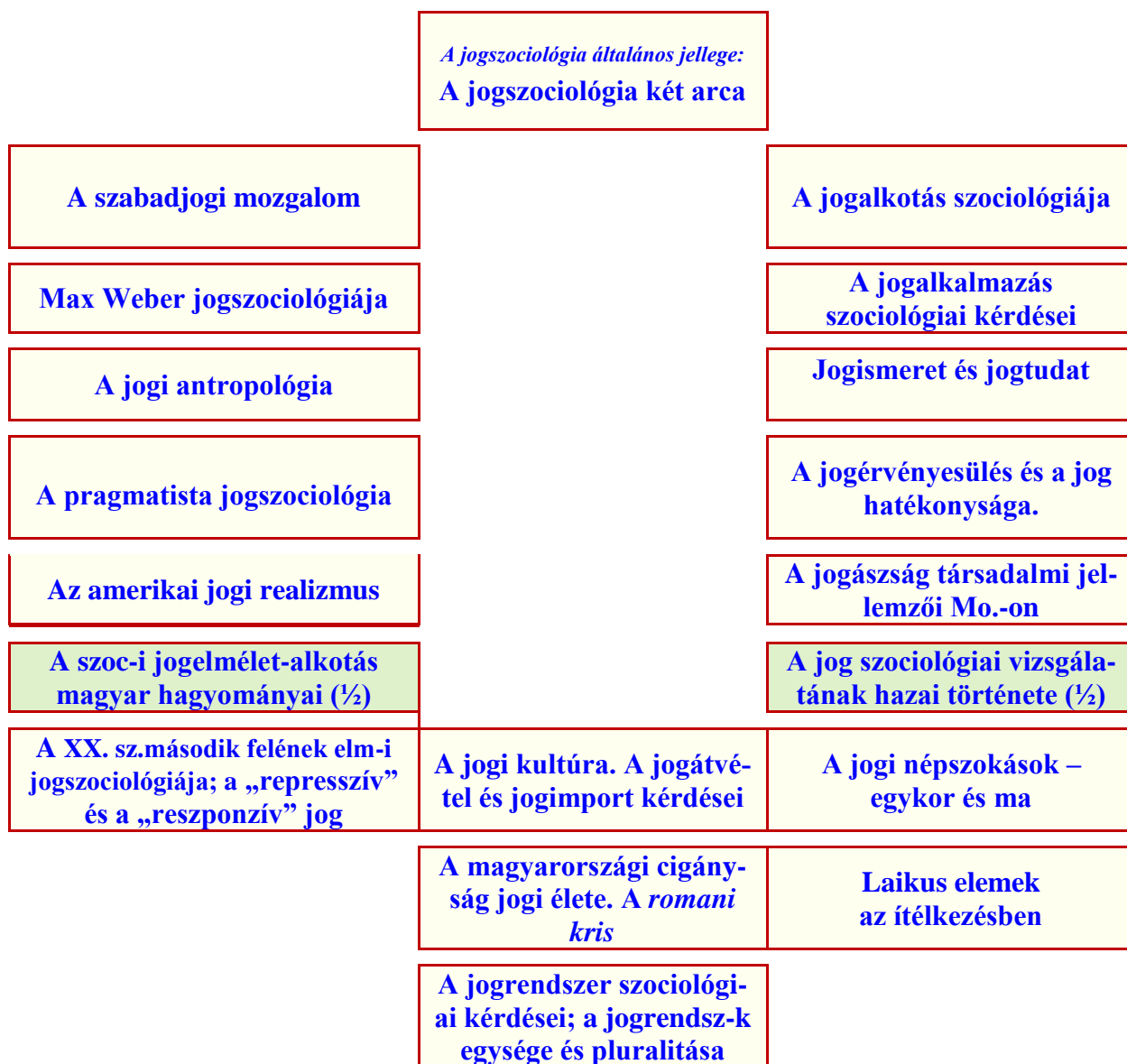
B. Jegymegajánlás

A félévi teljesítménye alapján jegyet ajánlunk meg annak a hallgatónak, aki (1) az előadások 90%-án részt vesz, (2) a félév-közi zárthelyi dolgozatot legalább 51%-os eredménnyel megírja, és (3) a szorgalmi időszak végén, várhatóan az utolsó előadáson, vagy azt követően, de azon a napon eredményes beszámoló dolgozatot ír.

Győr, 2017. január 21.

Takács Péter
egyetemi tanár

A fenti tematika – általánosságban és fő vonalakban – (grafikusan szemléltetve) a következőképpen tagolódik, figyelembe az ismeretek megszerzésének folyamatos bővülésével járó szempontokat is, s kiegészítve néhány speciális témával (ez utóbbiak megtartására e félévben nem kerül sor):

Figyelembe véve a szemeszter időbeosztását, az idén az előadások a következőképpen lesznek megtartva:

	<i>időpont</i>	<i>előadó</i>	<i>téma</i>
1.	2017. február 6. (hétfő)	Takács Péter	A jogszociológia általános jellege
2.	2017. február 13. (hétfő)	Takács Péter	A szabadjogi iskola
3.	2017. február 20. (hétfő)	Szigeti Péter.	Max Weber a jogfejlődésről & A pragmatista jogszociológia
4.	2017. február 27. (hétfő)	Pongrácz Alex	A jogalkotás szociológiai kérdései & Jogismeret és jogtudat
5.	2017. március 6. (hétfő)	Takács Péter	Malinowski & a jogi antropológia
6.	2017. március 13. (hétfő)	Pongrácz Alex	A jogalkalmazás szociológiai kérdései (1)
7.	2017. március 20. (hétfő)	Pongrácz Alex	A jogalkalmazás szociológiai kérdései (2)
8.	2017. március 27. (hétfő)	(Z.H.)	Zárthelyi dolgozat (<i>jegymegajánlás érdekében is</i>) <i>OTDK március 29–30–31.</i>
9.	2017. április 3. (hétfő)	Takács Péter	A jogi realizmus elmélete és a realista mozgalom
10.	2017. április 10. (hétfő)	Pongrácz Alex	A jogászság társadalm jellemzői + <i>pót-Z.H.:</i> <i>Húsvét: április 16–17. (vas. – hétfő)</i>
11.	~~2017. április 17. (hétfő)~~	Húsvét	-
12.	2017. április 24. (hétfő)	Takács Péter / Pongrácz Alex	Jog és kultúra. Jog és identitás // + Magy. jogszoc. tört-e
13.	~~2017. május 1. (hétfő)~~	Május 1.	-
14.	2017. május 8. (hétfő)	(Beszámoló)	Beszámoló dolgozat jegymegajánlásért <i>Pünkösd: június 4–5. (vas – hétf.)</i>